

Seramik Çaydanlık Formunun Kişisel Çalışmalar Üzerinden Değerlendirilmesi

A. Cüneyt ER*

Özet

Form olarak seramik çaydanlık, emzik, kulp, kapak ve gövdeden oluşan bir biçimdir. Adına çaydanlık denilen seramik kap, bir yönüyle çay içme geleneğine paralel bir işlevi yerine getirir; diğer yönüyle ise sanatsaldır ve işlev kaygısı olmadan, sanat için üretilmiş bir biçimdir. İşlevsel ilk seramik çaydanlıklar Çin'de üretilmiştir ve yaklaşık 16. yüzyıla kadar tarihlendirilmişlerdir. Çin'den dünyaya yayılmış olan bu kabın üretimi, hem Çin'de hem de çaydanlıkla tanışan ve üretmeye başlayan ülkelerde kesintisiz olarak devam etmiştir. Süreç içinde işlevsel ve plastik anlamdaki değeri sürekli yükselmiş ve yükselmeye devam etmektedir. Bu çalışmada, seramik çaydanlıkların kısa tarihçesine yer verilmiş ve kişisel uygulamalar üzerinden çaydanlıkların işlevsel ve sanatsal açıklamaları yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Çaydanlık, Seramik, Yixing, Çaydanlıkların Tarihi, Çin Çaydanlıkları.

Evaluation Of Ceramic Teapot Forms Based On Individual Works

Abstract

Teapot as a form, consists of a spout, a handle, a lid and a body. In a way, the ceramic pot which is called teapot fulfills the function parallel to the tradition of drinking tea, and in another way it's purely artistic, and it's a plastic form created for the sake of art without any functional intentions. Functional teapots were produced in China for the first time and they can be dated back to circa 16th Century. The production of this vessel, spread around the world from China, constantly continued in China and in the countries met with teapots as well. Throughout this period, its functional and plastic values have been increased and are still increasing. In this paper, brief history of teapots is introduced and it is intended to investigate functional and artistic definitions of teapots based on individual works.

Keywords: Teapot, Ceramic, Yixing, History of Teapots, Chinese Teapots.

Giriş

Seramik sanatında alanıyla özdeşleşmiş formlar bulunmaktadır. Bunlara örnek olarak, çanak, vazo, tabak ve çaydanlık verilebilir. Seramik eğitimi süresince, öğrencilere bahsedilen kapların işlevsel özellikleri öğretilir ve uygulanır. Aynı zamanda bu kapların, bir sanat eseri biçimine nasıl dönüşeceği de seramik eğitiminin bir parçasıdır. Endüstriyel yolla üretilmiş kapların iyi tasarımlar olabilmesi, tasarım öğelerini üzerlerinde taşımalarına bağlıdır.

Sanat eseri olarak bu kaplar sanatçıların anlatım dili olabilmektedir. Özellikle, birçok seramik çanak ve çaydanlık başarılı örnekleriyle literatüre geçmiştir. Seramik çanak ve çaydanlıkların konu olarak duyurulduğu seramik yarışmaları da günümüzde oldukça yaygındır. Plastik sanatların bir dalı olan seramik alanında çaydanlık formunun, pek çok sanatçı tarafından kullanılıyor olması günümüz çağdaş sanatının bir zenginliğidir.

Seramik çaydanlıkların tarihine bakıldığında, karşımıza Çin seramikleri ve çay kültürü çıkmaktadır. Çin seramik sanatında özel bir yeri olan çaydanlık, çay içme geleneğinden ayrı düşünülemez. Önceleri işlevsel amaçlarla üretilmiş, günümüzde plastik bir sanat eserine dönüşmüş çaydanlığın, Çin'den başlayıp Avrupa'ya, oradan dünyaya nasıl yayıldığı ilginç, aynı zamanda, dünya kültür mirası için oldukça değerlidir. Çaydanlıkların Çin'de yapılan ilk örneklerine bakıldığında, işlevsel olmalarının yanısıra, sanatsal değerleri de üzerlerinde barındırmaları açısından başarılı uygulamalar oldukları söylenebilir. Köklü bir mirasın devamı olan ve günümüz seramiğinde üretilmekte olan çaydanlık formları da sanatçılar ve sanatseverler tarafından dikkatle izlenmektedir.

Bu çalışmada, çaydanlık formunun kısa tarihçesine yer verilmiştir. Çin'den Avrupa'ya yayılan çaydanlığın bu kısa tarihçesinden sonra seramik çaydanlıklar, işlevsel ve plastik bir biçim olarak kişisel uygulamalar üzerinden yorumlanmaya çalışılmıştır.

Seramik Çaydanlığın Kısa Tarihi

İlk seramik çaydanlıklara Çin'de rastlanmıştır. Ticaret yollarının kullanılması ile birlikte seramik çaydanlıklar, önce

Avrupa'ya, ardından tüm dünyaya yayılmıştır. Çaydanlık formu çay içme geleneği ile yakından ilişkilidir ve seramik sanatında kayda değer bir yer edinmiştir.

Seramik çaydanlıkların ilk örnekleri Çin'in Yixing kentinde görülür. Yixing kenti Çin'in Jiangsu eyaletinde, Taihu gölü kıyısında yer alan, seramikleriyle ünlü bir kenttir. Yixing kentinde yaklaşık 5000 yıldır seramik üretimi yapılmaktadır ve seramik üretimi günümüzde de sürmektedir. Doğal kil, şehrin güneydoğusundaki tepelerden sağlanmaktadır. 'Zisha' olarak adlandırılan bu seramik bünye, zinterleştiği için sınırsız olarak kullanılır. Özellikle çaydanlık üretiminde kullanılan bu kil, İngilizce 'purple clay' olarak adlandırılmıştır. Bu kil, çaydanlıkların yanısıra çeşitli şişe formları, vazo, sanatsal obje ve heykel yapımında da kullanılmaktadır. Zisha kili mükemmel bir plastikliğe sahiptir. Şekillendirme esnasında aletlere ve ele yapışmaz, ancak parçaların birbirine yapışma gücü yüksektir. Küçülme oranı azdır. Fırınlama sonrası toplam küçülmesi % 10 civarındadır (Pan, 2004: 41).

Yixing kili, demir oranı yüksek ve elde şekillendirmeye uygun bir kildir. Bu kil ile, herhangi bir kalıp ya da torna kullanmadan son derece temiz bir işçilikle şekillendirme yapılabilir; hatta çarkta şekillendirilmiş gibi algılanabilirler.

Çin kültürüne ait bir efsanede, Yixing'de seramiğin nasıl ortaya çıktığı ile ilgili bilgiler bulunmaktadır:

"Chou-Kao'l (Wan- Li dönemi, 1573-1619) tarafından kaydedilmiş bu efsaneye göre, Yixing kentinde yabancı bir rahip ortaya çıkar, 'onur ve servet satılık' diye bağırmağa başlar. Köylüler ona güldüğünde de karşılık verir 'onuru satın almak istemiyorsanız, servete ne dersiniz?' der. Bunun üzerine köyün ileri gelenlerini tepelerdeki bir mağaraya götürür ve toprağı kazdıklarında beş farklı renkte parlak kil bulurlar. Yixing çamurunun bulunması şüphesiz bu efsaneye bağlı değildir, neolitik çağdan beri bilinip üretim yapılmakta olan bu merkez ve bu kil, seramik dünyasını etkilemiş ve her dönemde esin kaynağı olmuştur. Yixing'in en önemli özelliği, ilk çaydanlıkların üretim yeri olmasıdır." (Clark, 2001:14).

Daha önce de değinildiği gibi çaydanlık, çay kültürü ile doğrudan ilişkilidir. Çin kültüründe çay oldukça önemli bir yere sahiptir. Çin halkı çay için özel seramikler üretmiştir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de, özellikle Yixing üretimi olan çaydanlıklar genellikle küçük ölçekte dir. Çin üretimi çaydanlıklar, boyutları ve üzerlerinde yer alan desenleri ile Avrupa'da üretilen çaydanlıkları etkilemişlerdir:

“Avrupa'da çaydanlık tasarımları, 17. yüzyılda Çin ile yapılan çay ticareti ile aynı dönemde başlamıştır. Çayın hem kendisi hem de porselenleri batıda oldukça değer bulmuştur. Kıtalararası bu ticaretin artması, aynı zamanda, kültürlerarası bir etkileşime de yol açmıştır. Bu sayede batılı desenler, Çin porselenlerine ve çaydanlıklarına, Asyalı desenler de, örneğin 'mavi söğüt' deseni, Avrupa seramiklerine yansımıştır. Avrupa'da çaydanlık tasarımlarını en çok etkileyen Çin'in Yixing tasarımları olmuştur. İlk Yixing çaydanlığının, 1600'lü yıllarda, Çin'den İngiltere'ye geldiği bilinmektedir. Bu doğal tasarımlar, İngiltere'de pek çok seramik ustasını etkilemiştir. Bu seramikçilerin içinde Josiah Wedgwood da yer almıştır.” (Ferrin, 2000: 10).

Çaydanlık uzunca bir dönem işlevsel yönü ağır basacak şekilde tasarlanıp üretilmiştir. Sanatsal içeriğe sahip çaydanlıkların tasarlanması ve üretilmesi, çağdaş seramik sanatının bağımsızlaştığı döneme rastlamaktadır:

“Avrupa ve Amerika'da 1850'li yıllardan itibaren sanatçılar, kendilerine ait tasarımları atölyelerinde üretmeye başlamışlardır. Asya'dan ithal edilen çaydanlık tasarımları Avrupa'da önemli bir yer edinmiştir. Amerika'da Asya estetiği ve tekniği eşit derecede önemli olmuştur.” (Ferrin, 2000:12).

Köklü bir geleneğin mirası olarak günümüze ulaşmış olan seramik çaydanlıklar, *işlevsel ve işlevsel olmayan çaydanlıklar* olarak iki ana başlık altında sınıflandırılabilir. İşlevsel çaydanlıklar, adından da anlaşıldığı üzere, bir işlevi yerine getirmek üzere tasarlanmaktadır. Sanatçı tasarımını yaparken işlevsel olma özelliğini sürekli göz önünde bulundurmak zorundadır. Yine, işlevsel çaydanlıkların üretiminde sanatçının göz önünde bulundurması gereken bazı zorunluluklar, insan anatomisi, üretim ve ölçü ile ilişkili olan standartlar da yer almaktadır. Bu bağlamda, işlev-

sel olmayan çaydanlık ya da diğer adıyla sanatsal çaydanlık üreten sanatçı daha özgür tasarımlar yapabilmektedir.

İşlevsel Seramik Çaydanlıklar

Seramik çaydanlıkların üretimi, seramiğin şekillendirme yöntemlerinin tümü ile yapılabilmektedir. Özellikle işlevsel çaydanlık üretiminde *endüstriyel* olarak adlandırılan, kalıba döküm ve çarkta şekillendirme sıklıkla tercih edilen yöntemler arasındadır. Endüstriyel yöntemle seri üretim, günümüzde pek çok fabrika tarafından çaydanlık üretiminde kullanılmaktadır. Bu yöntemde tasarımın modeli yapılır, modelden alınan kalıp çoğaltılır ve döküm çamuru kullanılarak üretim yapılır. Bu yöntem daha çok seri üretim yapan işletme ve fabrikalar tarafından tercih edilir. Endüstriyel üretim çaydanlıklar dünyada ve ülkemizde geçerli olan işlevsel olma standartlarını karşılamak zorundadır.

İster çömlekçi çarkında ister endüstriyel yöntemlerle üretilmiş olsun, işlevsel bir çaydanlık tasarımının başarılı olması, üzerinde taşıdığı plastik değer ile doğru orantılıdır (Resim 1). Formun birimlerinin, ki bunlardan kapak, kulp ve emzik kastedilmektedir, çaydanlık gövdesine ve birbirlerine olan uyumlarının doğru bir şekilde çözümlenmiş olması gerekmektedir. Tasarımı başarılı kılan özelliklerden bazıları, kulbun anatomik olarak kontrollü bir şekilde tutulmasının sağlanması, emziğin doğru açıyla gövdeye yerleştirilmiş olması, kapağın kullanım sırasında düşmesi, kullanımdan sonra kolay temizlenebilir olmasıdır.

Resim 1. Endüstriyel üretim çaydanlık. A. Cüneyt ER, 1160 °C , 2010.

Özellikle atölye seramikçiliğinde ve serbest üretim yapan sanatçılar tarafından sıkça kullanılan bir diğer yöntem ise çarkta şekillendirme (Resim 2). Çömlekçi çarkında şekillendirmenin, geleneksel bir şekillendirme yöntemi olup günümüz çağdaş seramik sanatında, özellikle işlevsel seramik çaydanlıkların üretiminde çok sık kullanılan bir yöntem olduğu söylenebilir. Çömlekçi çarkı, seramik form üretimine geniş imkanlar sunmaktadır.

Resim 2. Renkli çamur çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2010.

Çaydanlık, gövde, kulp, kapak ve emzikten oluşan bir formdur. Kulp, gövdenin üzerinde, emzikle aynı doğrultuda ancak gövdenin arkasında ya da emziğe göre gövdenin yan yüzeyinde olabilir. Kulbun yanda olduğu örnekler, Çin ve Kore gibi bazı Uzakdoğu ülkelerinde üretilmiş çaydanlıklarda rastlanmaktadır (Resim 3). Seramik geleneği ile ilgili bu form anlayışı, günümüzde pek çok çağdaş seramik sanatçısı tarafından kullanılmaktadır. Kulp kullanıcının sağ ya da sol elini kullanımına bağlı olarak gövdeye monte edilir. İşlevsel çaydanlıklarda, kulp, emzik ve kapak sanataçya biçimsel uygulamalar yapacağı alanlar sunabilmektedir. İşlevselliği bozmayacak şekilde yapılan uygulamalar, tasarımın sanatsal değerini arttırabilmektedir.

Resim 3. Yandan saplı çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme 1160 °C, 2010.

Seramik çaydanlıklarda, seramik sanatına özel çeşitli dekor yöntemlerinin kullanılması oldukça yaygındır. Sır altı ya da sır üstü dekor boyaları ile çaydanlığın dekorlanması ya da *ajur* denilen keserek çıkartma yöntemi çaydanlıkların bazı bölgelerinde kullanılabilir. Resim 4'de çaydanlığın gövdesinde sır altı dekor boyaları ile yapılan tasarım, çaydanlığın ayağında ajur dekoru olarak uygulanmıştır.

Resim 4. Porselen çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1240 °C, 2010.

Seramik sanatında kullanılan çeşitli pişirme teknikleri seramik çaydanlıklar üzerinde uygulanabilir. Bunlardan biri de lüster tekniğidir. Lüster sırlar, "yüzeylerinde indirgeme ile elde edilen sedefli, metalik ve dalgalı görünümler

oluşan sırlardır.” (Arcasoy, 1983: 236). Bu teknikte seramik ürünün normal fırın ortamında pişirimi yapılmaktadır. Fırın pişme derecesine ulaştıktan sonra soğumaya bırakılır ve uygun sıcaklıkta duman oluşturacak malzeme fırın içine konularak indirgen ortam elde edilir ve sırda lüster denilen etkiye ulaşılır. Resim 5 örneğinde, bakır oksitle renklendirilmiş sırda sırlanmış olan çaydanlık 1160 °C de pişirilmiş, soğuma esnasında 900 °C de fırın içine potalar içinde toz şeker konularak lüster elde edilmiştir.

Resim 5. Lüster çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2012.

Bir diğer özel pişirim tekniği de raku tekniğidir. “Raku, düşük dereceli, pişirim sırasında ısıtma ve soğutma gerilimlerine maruz kalan bir bünyedir. 16. yüzyılın başlarında Japonya’da seramikçiler, çay törenlerinde kullanılan seramiklerde bu pişirim tekniğini uygulamışlardır. Çay törenleri, doğallık, basitlik ve güzellik üzerine kurulmuştur. Rakunun kelime anlamı “özgürlüğün hazzı’dır.” (Chappell, 1991 :96).

Japonya’da ortaya çıkmış olan ve çay seramiklerinde sıkça kullanılan raku tekniği, lüster sırlarda olduğu gibi ‘seramik sırlarının indirgenmesi’ olarak adlandırılan yöntemle yapılmaktadır. Raku tekniğinde form, normal fırın ortamında pişme derecesine ulaşan seramik fırından çıkarılarak yanıcı organik malzemenin içine konur. Ağaç talaşı günümüzde sıkça tercih edilen duman çıkaran bir malzemedir. Seramik ürün talaş içine konulur ve hava almaması sağlanarak sırda indirgeme yapılır. Raku tekniği, diğer seramik ürünlerde olduğu gibi seramik çaydanlıklara da sanatsal farklılık katar (Resim 6).

Sanatsal Seramik Çaydanlıklar

Seramik, özellikle gelenekten beslenen bir sanat dalıdır. Anadolu’da yaklaşık 6000 yıldır seramik üretildiği düşünüldüğünde, bir miras değerinde olan bu gelenek, çağdaş seramik sanatçıları için geniş bir yelpazede çalışabilme imkanı sunmaktadır. Seramiğin bir sanat dalı olmaktan ziyade, zanaat ya da dekoratif ürün verdiği düşünülen zamanlarda dahi sanatsal değeri yüksek formların üretilmiş olduğu çeşitli müzelerde izlenebilir. Anadolu seramiği plastik anlamda oldukça zengin formları günümüze taşımıştır. Çok tanrılı dinlere inanan kültürlerin üretmiş oldukları çeşitli formlardaki seramik kaplar, günümüz seramik sanatında bile hayranlık uyandıracak kalitede üretilmişlerdir.

Resim 6. Raku çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1000 °C, 2009.

Çağdaş seramik sanatında sanatçı, diğer sanat dallarında olduğu gibi özgürdür. Aynı şekilde, seramik çaydanlık üreten sanatçılar da bu özgürlükten faydalanmaktadır. Günümüz seramik sanatçısı, eser üretirken çevresini saran herşeyden beslenebilmektedir. Sanatçının beslendiği biçim, sanatçı tarafından kurgulanır ve esere dönüşerek yeniden ortaya çıkar.

Seramik sanatı tarihinde, çömlekçiye ya da seramik sanatçısına doğadaki her çeşit objenin konu olduğu bir gerçektir. Buradan hareketle, seramik çaydanlık üreten sanatçıların benzer şekilde doğadan ve çevrelerini kuşatan varlıklardan etkilenerek ve onları yorumlayarak eser üretmiş oldukları söylenebilir. Duygu ve kavramlar da se-

ramik eserlerin üretiminde çıkış noktası olabilmektedir.

Sanatçının seçtiği tema ne olursa olsun, eseri özgün kılan tasarımcısının ya da sanatçısının ürünü üzerindeki özgünlüğüdür. Eseri özgün kılan ise, konunun sanatçısı tarafından nasıl yorumlandığıdır; bu da sanatçının üslubu ile yakından ilişkilidir (Resim 7).

Seramik sanatında salt sanatsal değer yanısıra eser bir mesaj kaygısı da taşıyabilir. Toplumsal duyarlılık konusunda doğanın katlediliyor olması, insan dışındaki canlılara yeterli yaşam alanı ayrılmıyor olması vb. temalar seramik eserin konusu olabilir. Resim 8'deki örnekte kuş biçiminde tasarlanmış çaydanlık, geleceğinin garantisi olan yumurtaları ile birlikte paketlenmiştir. Bu çalışmadaki çaydanlık formu, mesajın aktarımı için yalnızca bir araç konumundadır ve bu anlamda mesaj verme kaygısı formun önüne geçmektedir. Yine, verilen mesajı güçlendirmek için kutunun üzerinde yakılmış, cansız bir ağaç yerleştirilmiştir. Burada verilmek istenen mesaj, açıkça, doğanın insan tarafından katlediliyor olduğudur.

Resim 7. Araba şeklinde lüster çaydanlıklar, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2013.

Sanatsal bir değer olarak seramik çaydanlıklar, seramik heykelin herhangi bir yerinde bütünlü ilişkili olarak da kullanılabilir (Resim 9 - Resim 10). Bu noktada seramik çaydanlık, artık kendi başına bir obje olmaktan ziyade bütünün bir parçasıdır, ancak odak noktası yine çaydanlığın kendisidir.

Seramik çaydanlıklarda mesaj verme ya da sorgulama gibi temaların yanında sanatçı salt estetik bir değer olarak

çaydanlık üretebilmektedir. Hiciv, komik, cinsellik gibi konular da çaydanlıklara konu olarak işlenebilir.

Resim 8. Paketle kaldır, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, düzenleme, 1160 °C, 2014.

Resim 9. Çaydanlık kafalı porselen heykeltçik, A. Cüneyt ER, Serbest ve çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2014.

Sonuç

Çay kültürüne ait, emzikli kapların devamı olan seramik çaydanlık formunun sanatçıya sunduğu dinamikler açısından çeşitlendirilmeye uygun olduğu düşünülmektedir. Çalışma bütününde vermiş olan kişisel örneklerde de görüldüğü üzere, bu form farklı amaç ve biçimlerde üretilebilir.

İşlevsel veya sanatsal seramik çaydanlık formu üzerinden sanatçı, her türlü mesajı izleyiciye aktarabilir. Çaydanlık formu ile her türlü konu sanatçının anlatım aracı olabilmektedir. Biçim olarak seramik çaydanlıkla-

Resim 10. Çaydanlık kafalı kadın heykelcikler, A. Cüneyt ER, Serbest şekillendirme, 1000 °C, Raku pişirimi, 2014.

rın çağdaş seramik sanatındaki yeri, her dönemde onu bir anlatım aracı olarak kullanan seramikçiler tarafından yükseltilmiştir. Çağdaş seramik sanatında sanatçı ve eser taraması yapıldığında, sınırsız sayıda seramik çaydanlığa rastlanılıyor olması da bununla ilgilidir. Bu çalışma ile, seramik çaydanlık formu, işlevsel ve işlevsel olmayan yönüyle ele alınmış ve günümüz sanat anlayışı çerçevesinde üretilen yönüyle değerlendirilmiştir.

Kaynakça

- Arcasoy, A. (1983). Seramik Teknolojisi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Chappell, J. (1991). Clay And Glazes. New York: Watson-guptill Publications.
- Clark, Cunha, G. (2001). The Artful Teapot. New York: Watson-guptill Publications.
- Ferrin, L. (2000). Teapots Transformed. Madison: Guild PUBLISHING.

Görsel Kaynaklar

- Resim 1: Endüstriyel Üretim Çaydanlık, A. Cüneyt ER, 1160 °C, 2010. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 2: Renkli Çamur Çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2010. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 3: Yandan Saplı Çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme 1160 °C, 2010. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 4: Porselen Çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1240 °C, 2010. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 5: Lüster Çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2012. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 6: Raku Çaydanlık, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1000 °C, 2009. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 7: Araba şeklinde Lüster Çaydanlıklar, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2013. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 8: Paketle Kaldır, A. Cüneyt ER, Çarkta şekillendirme, düzenleme, 1160 °C, 2014. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 9: Çaydanlık Kafalı Porselen Heykelcik, A. Cüneyt ER, Serbest ve çarkta şekillendirme, 1160 °C, 2014. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)
- Resim 10: Çaydanlık Kafalı Kadın Heykelcikler, A. Cüneyt ER, Serbest şekillendirme, 1000 °C, Raku pişirimi, 2014. (Fotoğraf: A. Cüneyt Er)